

DEMOtour Identiteit

BeLvue!
museum

Welkom in het BELvue museum

Het BELvue museum is het museum over België en zijn geschiedenis en centrum voor democratie. Vandaag ga je op ontdekkingsstocht langs Brusselse bezienswaardigheden die hebben bijgedragen, en nog steeds bijdragen, aan het vormen van identiteiten. Tijdens de wandeling observeer je gebouwen, standbeelden, gebedshuizen, muziek en vlaggen. Dit zijn allemaal herkenningpunten die illustreren hoe de Belgische identiteit doorheen de tijd is ontstaan en geëvolueerd.

Identiteit is het geheel van kenmerken, verbondenheden, waarden, ervaringen en referentiepunten waarmee een persoon of een groep zich kan definiëren. Ze wordt opgebouwd doorheen de tijd, in contact met anderen, en kan tegelijk meervoudig, veranderlijk en gedeeld zijn.

Spreeken over identiteit betekent nadenken over vragen zoals: 'wie ben ik?'; 'wie zijn wij?'; 'wat betekent het om Belg te zijn?'.

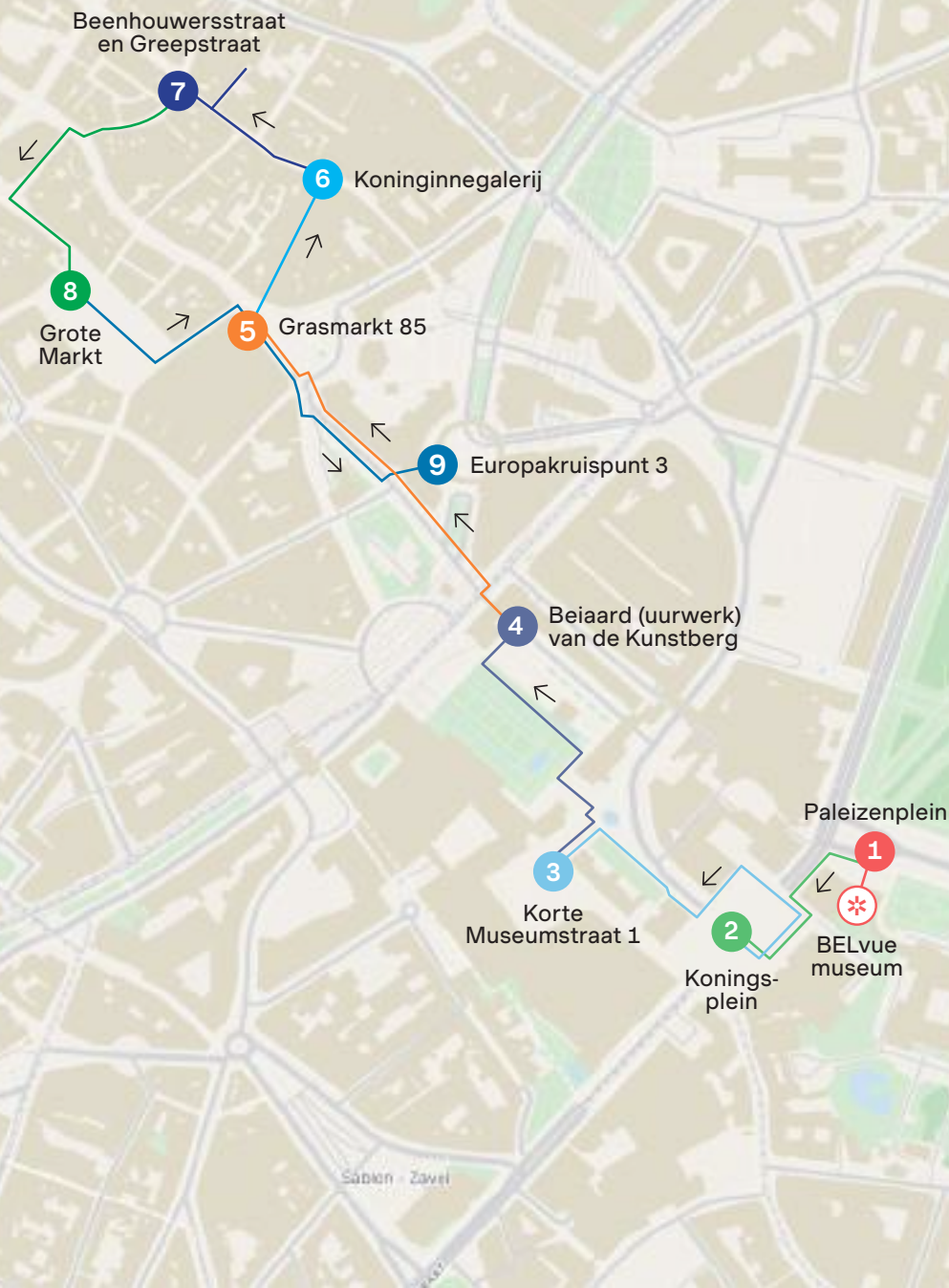
Houd deze vragen in gedachten tijdens deze DEMOtour!

Hoe ga je te werk?

Je zal goed moeten observeren en nadenken om de vragen te beantwoorden. Tijdens de route:

- Vraag je telkens af hoe de verschillende elementen bijdragen aan identiteit in het algemeen en aan jouw eigen identiteit.
 - Gebruik de routebeschrijving in het boekje als leidraad.
 - Verzamel informatie, beantwoord de vragen en voer de creatieve opdrachten uit. Zorg ervoor dat je iets hebt om mee te schrijven.

Ben je er klaar voor? Laten we beginnen!

Stop 1 Paleizenplein 7

Verlaat het museum, wandel tot aan het voetpad en draai je om. Je staat nu voor de voorgevel van het BELvue museum, gelegen aan het Paleizenplein 7. Hieronder zie je een afbeelding van het BELvue in september 1830.

© Antoine Dewasme-Pletinckx

Welke gebeurtenis heeft toen plaatsgevonden?

De

Wat zie je gebeuren op de voorgrond van de afbeelding?

Een

© BELvue

Zie je, als gevolg van de gebeurtenissen van 1830, nog steeds kogelinslagen in de gevel?

Ja / Nee (omcirkel het juiste antwoord).

De gevel aan de kant van het Warandepark werd in 1830 doorzeefd met kogels. Enkele maanden later werd het gebouw gerestaureerd. Die werkzaamheden duurden bijna een jaar.

Probeer je even voor te stellen dat op de plek waar je nu staat een gevecht plaatsvindt tussen twee strijdende groepen.

Wie stonden er in 1830 tegenover elkaar?

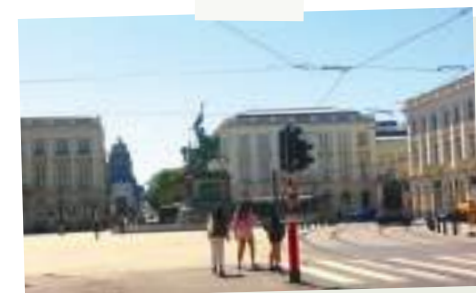
.....

Wat was het gevolg voor België?

.....

In 1830 riep België zijn onafhankelijkheid uit. De nieuwe Belgische overheid wilde de Belgische identiteit versterken.

Draai je om, met je rug naar de ingang van het museum en wandel naar links, richting het Koningsplein.

© BELvue

Stop 2 Koningsplein

Midden op het Koningsplein, dat zoals de naam al doet vermoeden een belangrijke rol speelt in de geschiedenis van België, staat het standbeeld van Godfried van Bouillon. Loop naar het standbeeld en lees het opschrift op de sokkel.

© BELvue

Wie was Godfried van Bouillon?

.....

.....

.....

.....

Waarom werd het standbeeld van deze historische figuur op het Koningsplein geplaatst? In welk jaar werd het standbeeld ingehuldigd en tijdens de regeerperiode van welke koning?

.....

.....

.....

Welke persoon zou volgens jullie een standbeeld verdienen op deze plaats? Welke historische of hedendaagse persoon vertegenwoordigt volgens jou het best de Belgische identiteit?

.....

Wie is Godfried van Bouillon? Hij wordt rond 1061 geboren en zou Karel de Grote onder zijn voorouders hebben. Door zijn afkomst en opvoeding spreekt hij meerdere talen, waardoor hij kan optreden als bemiddelaar tussen verschillende volkeren die leven in gebieden die deels overeenkomen met het huidige België.

Als leider van de Eerste Kruistocht staat hij ook bekend om zijn sterke katholieke geloof. Dit vindt het jonge België belangrijk, want hierin onderscheidt zij zich van de protestantse Nederlandse Koning.

Godfried neemt deel aan de verovering van Jeruzalem in 1099 en sterft in die stad op 18 juli 1100.

© BELvue

Ga terug richting het BELvue en steek over via het zebrapad.

Sla linksaf, steek over via het zebrapad en sla daarna rechtsaf om de Hofbergstraat af te dalen via het voetpad aan de linkerkant.

© BELvue

© BELvue

Voordat je de trappen van de Kunstberg afdalt, ga je linksaf (Korte Museumstraat) richting de volgende stop.

Let op het verkeer! Gebruik de zebrapaden.

Stop 3

Korte Museumstraat 1

© BELvue

Welk gebouw bevindt zich aan het einde van de Korte Museumstraat aan je rechterkant (op het plein, nr. 1)?

.....

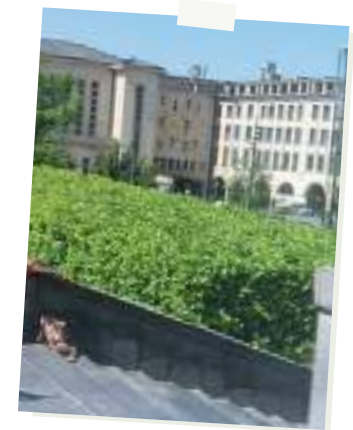
In België erkent de Staat verschillende religieuze en levensbeschouwelijke organisaties. De Staat erkent de sociale rol die deze organisaties spelen in de samenleving.

Welke religies of overtuigingen ken je die door de Belgische Staat erkend worden? Noem er minstens 5.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

© BELvue

© BELvue

De vrijheid van denken, geweten en godsdienst is een van de fundamenteën van onze democratische samenleving. In België is iedereen vrij om zelf te kiezen waarin hij of zij gelooft, of net niet gelooft. Deze vrijheid is onder meer vastgelegd in artikel 19 van de Belgische Grondwet en in verschillende internationale verdragen. Niet alleen traditionele godsdiensten worden beschermd, maar ook niet-religieuze levensbeschouwingen en minderheidsreligies genieten deze bescherming (UNIA, 2026).

Is religie of een levensbeschouwelijke overtuiging volgens jou een onderdeel van de Belgische identiteit? Waarom (niet)?

.....

.....

.....

.....

.....

Ga terug naar de Kunstberg. Daal de trap links van je af en neem vervolgens de trap rechts. Wandel daarna naar de Beiaard (het uurwerk) onderaan rechts op de Kunstberg, net voor het verkeerslicht.

Stop 4

Beiaard (uurwerk) van de Kunstberg

© BELvue

Je staat onderaan de Kunstberg, onder de beiaard. De beiaard bestaat uit twaalf figuren. Wat stellen deze figuren voor? Ergens in de buurt hangt een infobord.

Als je de kans hebt, luister dan naar de melodie die het uurwerk speelt. Welke melodieën hoor je? Kan je de beiaard niet horen? Lees dan de informatie op het infobord.

© BELvue

Waarvoor staat de beiaard op de Kunstberg als geheel symbool?

Op elk uur staat er een figuur die een belangrijke rol heeft gespeeld in de geschiedenis van het Belgische grondgebied (zowel voor als na 1830). Tot deze twaalf figuren behoren Peter Paul Rubens (VI), een tamtampeler (X) en een soldaat uit de Eerste Wereldoorlog (XI). Kan je ze terugvinden?

Wat hebben deze figuren te maken met de Belgische identiteit?

A. Rubens:

B. Tamtampeler:

C. Een soldaat uit de Eerste Wereldoorlog:

Wandel onder de beiaard door en steek over via het zebrapad.

© BELvue

© BELvue

Wandel rechtdoor en daal de Infante Isabellastraat af. Onderweg passeer je het Hilton Hotel en de Carrefour Express aan je rechterkant. Wandel verder tot je langs een kerk komt aan je linkerkant.

Je komt aan op de Grasmarkt.

Stop 5 Grasmarkt 85

© BELvue

Zoek op het plein de Panos. Die bevindt zich op een hoek, op nummer 85. Aan de rechterkant van het gebouw lees je dat mevrouw Abts op 26 augustus 1830 in dit huis de eerste Belgische vlag ontwierp.

© BELvue

Op de gevel staan inderdaad twee Belgische vlaggen afgebeeld. Waarin verschillen ze van de Belgische vlag zoals we die vandaag kennen?

Wanneer werd de volgorde van de kleuren van de vlag gewijzigd en waarom? Je vindt de informatie op de hoek van de straat.

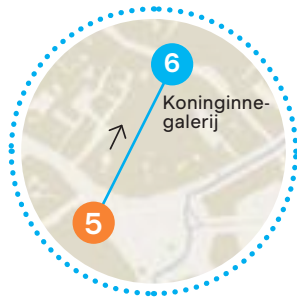
Weet je waarom de Belgische vlag de kleuren zwart-geel-rood heeft?

Heb je thuis vlaggen? Zo ja, schrijf op welke en bij welke gelegenheid je ze gebruikt.

Denk je dat een vlag een goed symbool is om een groep mensen (zoals een volk) samen te brengen?

Ga richting de Koninklijke Galerijen, die achter je liggen, voor de volgende stop.

Stop 6 Koninginnegalerij

© BELvue

Je komt hier de Koninklijke Sint-Hubertusgalerijen binnen (bestaande uit de Koninginnegalerij, de Koningsgalerij en de Prinsengalerij). Ze worden ook wel de "paraplu's van Brussel" genoemd. Waarom krijgen ze die bijnaam?

In de Koninklijke Galerijen vind je veel winkels met lekkernijen. Welk type producten wordt hier vooral verkocht? Zijn deze producten volgens jou typisch Belgisch?

Ken je nog andere Belgische culinaire specialiteiten?

Bestaat de Belgische identiteit volgens jou alleen uit Belgische zoetigheden (chocolade, snoep), de Belgische vlag, religie, folklore of een gedeelde geschiedenis? Waarom wel of niet?

Ga terug naar het midden van de Koninklijke Sint-Hubertusgalerijen, waar ze de Beenhouwersstraat kruisen. Sla de Beenhouwersstraat in en wandel langs Dandoy aan je linkerkant.

Stop 7 Beenhouwersstraat en Greepstraat

© BELvue

Je bevindt je nu in de Beenhouwersstraat. Waarom heet deze straat zo?

Wandel de Beenhouwersstraat uit en sla rechtsaf de Getrouwheidsgang in. Wie zie je helemaal achteraan in de steeg?

Wie is de mannelijke tegenhanger van dit beeldje?

© Myrabella (talk)

Wist je dat Jeanneke Pis pas 370 jaar na Manneken Pis werd gemaakt? Lange tijd namen mannen een prominentere plaats in dan vrouwen in de Belgische samenleving. Daarom dragen veel straten, standbeelden en andere plekken in de openbare ruimte tegenwoordig nog steeds vooral mannelijke namen. Vind je dat vrouwen vandaag beter vertegenwoordigd zijn in de openbare ruimte?

.....

.....

Vind je dat Manneken Pis een goed symbool is van de Belgische identiteit?

.....

Ga terug naar de Beenhouwersstraat. Hier vind je restaurants die gerechten uit verschillende landen aanbieden. Uit welke landen komen deze gerechten?

.....

Zou je hier 100 jaar geleden evenveel keuze gehad hebben?

.....

België wordt steeds diverser, vooral in de steden. Die snelle verandering zorgt soms voor onzekerheid of terughoudendheid. Daarom moeten we zoeken naar nieuwe manieren om samen te leven. Eén ding is zeker: de toekomst van België is divers.

De culturele diversiteit in België is onder meer het gevolg van immigratie. Weet jij welke vijf nationaliteiten in 2024 het vaakst naar België migreerden?

1.
2.
3.
4.
5.

De Belgische keuken is ook buiten België bekend. Zo kun je Belgische wafels eten in New York en Belgische frieten in Saoedi-Arabië. Welke plaats neemt België wereldwijd in als exporteur van voorgebakken aardappelproducten, zoals frieten?

- ☐ De grootste exporteur ter wereld
- ☐ De 7de grootste exporteur ter wereld
- ☐ De 23ste grootste exporteur ter wereld

Volg de Beenhouwersstraat tot aan het kruispunt met de Greepstraat. Sla daar linksaf en wandel de Greepstraat in.

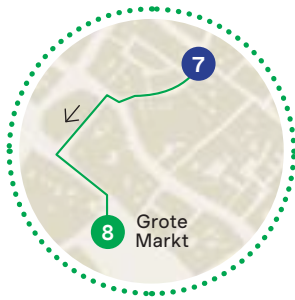

© BELvue

Steek de Grasmarkt over en wandel de Korte Boterstraat in.

Sla aan het einde van de Korte Boterstraat linksaf de Boterstraat in en wandel verder tot aan de Grote Markt.

Stop 8 Grote Markt

© BELvue

Wanneer je vanuit de Boterstraat op de Grote Markt aankomt, zie je op de hoek het café "Roy d'Espagne". De naam van dit café verwijst naar het feit dat het grondgebied van België vroeger in handen was verschillende grootmachten, waaronder van Spanje.

Hieronder zie je verschillende kaarten van België vóór 1839.
Zet ze in chronologische volgorde.

1493-1713	Periode van de Spaanse Nederlanden	
1713-1795	Periode van de Oostenrijkse Nederlanden	
1795 –1815	Franse periode	
1815-1830	Periode van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden	
1830-1839	België tussen revolutie en erkenning	

A

©Jacques Leclerc

B

©Jacques Leclerc

C

©Jacques Leclerc

D

©Joostik

E

©Jacques Leclerc

Aan de hand van de bovenstaande kaarten zie je dat het Belgische grondgebied door de tijd heen onder verschillende besturen viel.

Heeft dat volgens jou de Belgische identiteit beïnvloed?

.....

.....

.....

Moet je eenzelfde grondgebied delen om een gemeenschappelijke identiteit te hebben?

.....

Vind je dat identiteit vooral bepaald wordt door het gevoel dat je tot een volk behoort, of door het feit dat je op een bepaald grondgebied leeft?

.....

.....

Wat zorgt ervoor dat je je Belg voelt? (Lees de onderstaande stellingen en zet een kruisje bij de antwoorden waarop je "ja" zou antwoorden.)

Maakt het houden van chocolade en mosselen met frieten je Belg?	
De Brabançonne kunnen zingen?	
In België wonen?	
Een van de drie landstalen spreken?	
De Belgische nationaliteit hebben?	
In België geboren zijn?	
Meerdere talen van het land spreken?	
Bepaalde waarden of gewoonten delen?	
Supporter zijn van de Rode Duivels?	

Bonusvraag: ken je de Brabançonne?

Geen paniek als je de tekst niet (goed) kent, is het misschien typisch Belgisch om de Brabançonne niet te kennen?

© BELvue

Welke vlaggen kan je zien op de Grote Markt?

.....

.....

Op één plek, zoals de Grote Markt, komen verschillende identiteiten samen. Welke identiteiten zie je op basis van de vlaggen?

.....

.....

Dit betekent dat identiteit...

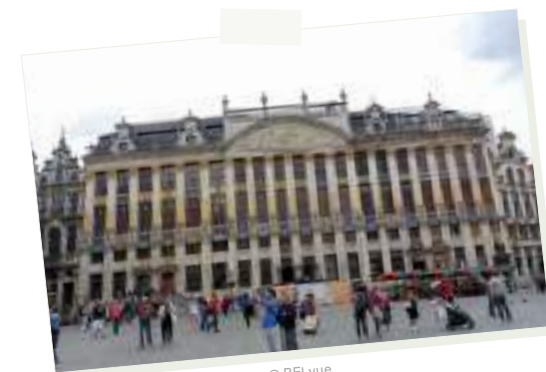
☐

...uniek is

☐

...gelaagd is

Steek de Grote Markt over tot aan het Huis van de Hertogen van Brabant.

© BELvue

Sla de straat links van je in, de Heuvelstraat. Ga daarna rechtsaf de Grasmarkt op. Hou rechts aan. Wandel verder omhoog via de Infante Isabellastraat, langs de linkerkant van de kerk.

© BELvue

© BELvue

Wanneer je achter de kerk staat, neem je het zebrapad aan je linkerkant. Steek de Infante Isabellastraat over. Wandel een beetje verder tot aan de Hilton-passage voor de volgende stop.

Stop 9 Europakruispunt 3

© BELvue

Je bevindt je op het Europakruispunt 3 (Passage Hilton). Kijk omhoog. Je ziet een Smurfendorp dat helemaal tot leven komt. België staat bekend om zijn stripverhalen. De strip behoort tot het Belgische erfgoed. Ken je nog andere Belgische stripverhalen?

.....
.....

Welke Smurfen stellen Belgische clichés voor?

.....
.....

Welke Smurfen passen het best bij jou? Waarom?

Het kan moeilijk zijn om je met slechts één Smurf te identificeren.

Dat komt doordat identiteiten zijn (we hebben meerdere identiteiten tegelijk) en in de tijd (ze veranderen naarmate de dagen, jaren vorderen).

Is de Belgische identiteit volgens jou voor iedereen hetzelfde? Waarom (niet)?

Epiloog

Persoonlijke vraag

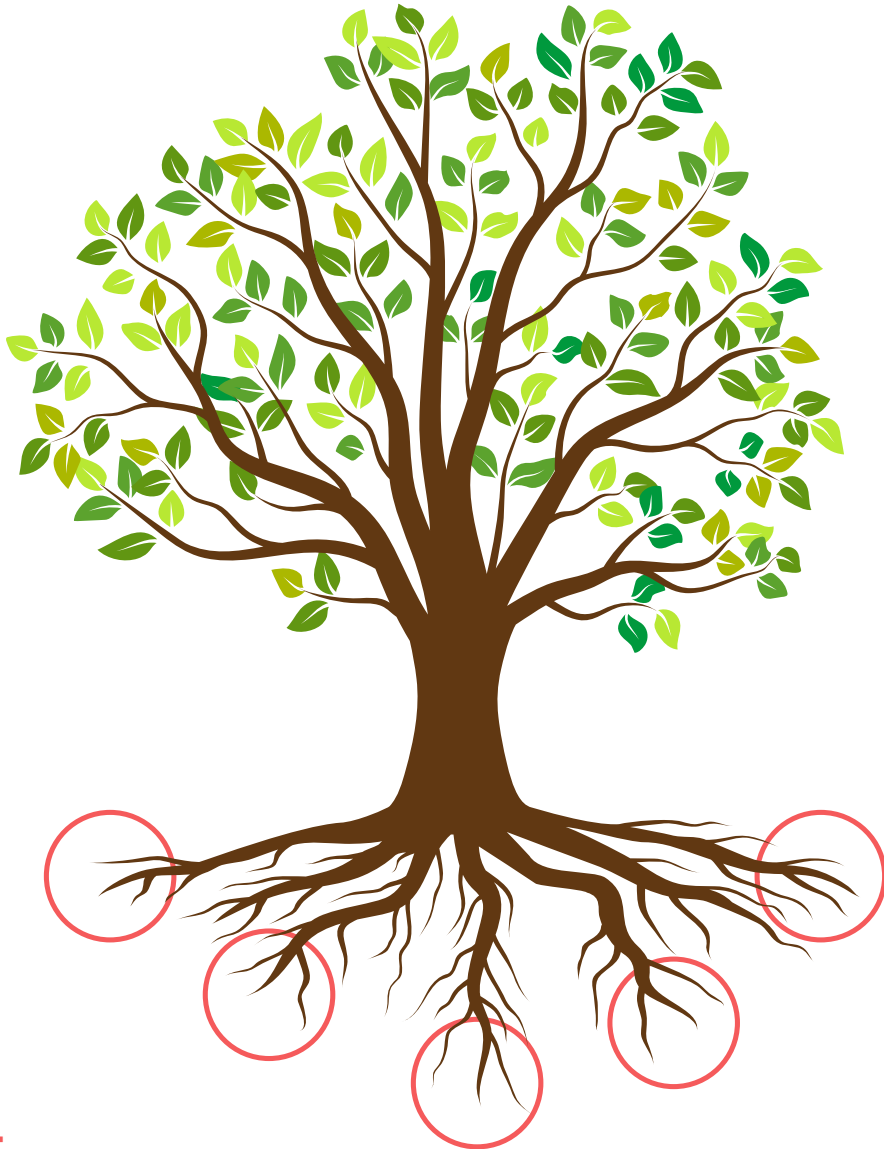
De DEMOtour toont aan dat de Belgische identiteit gelaagd en veranderlijk is.

Ook als individu hebben we meerdere identiteiten. Kies uit onderstaande elementen de zes die jou het best beschrijven.

Taal	Beroep	Etnische / nationale afkomst	Geslacht / Gender
Religie / levensbeschouwing	Socio-economische situatie	Huidskleur	Familie
School	Politieke mening	Vrije tijd / hobby's	Generatie (leeftijd)
Seksuele oriëntatie	Sport	Woonplaats	Lichamelijke kenmerken
Engagement (vrijwilligerswerk, sociale bewegingen)	Vriendschappen	Muzieksmaak	Stijl

Identiteitsboom

Laten we terugkomen op de vragen die aan het begin werden gesteld:
Wie ben ik?; Wie zijn wij?; Wat betekent het om Belg te zijn? Bespreek
deze vragen en kijk of jullie dezelfde ideeën delen.

De DEMOtour eindigt aan de ingang van het Centraal Station.
Jullie leerkrachten en de rest van de klas komen hier samen.

We hopen dat jullie de Belgische hoofdstad op een andere manier
hebben kunnen "bezoeken" en meer hebben geleerd over identiteit
in de brede zin van het woord.

